

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Lucie Křížková
Téma práce:	Role státního zástupce v přípravném řízení trestním
Rozsah práce	78 stran
Datum odevzdání práce:	28.8.2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
Oponent diplomové práce:	

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si za téma své práce zvolila problematiku, která je sice v poslední době (v tom či onom obsahovém zaměření) poměrně častým tématem kvalifikačních prací, avšak jedná se o problematiku rozhodně jen zdánlivě snadnou, protože vymezení postavení státního zástupce v trestním řízení je těsně spjata se zásadní koncepční charakteristikou předsoudního stadia trestního řízení, a to pokud jde jednak o jeho poměr k řízení před soudem a jednak pro koncepční vymezení vztahů mezi orgány činnými v trestním řízení (policejní orgány, státní zástupce, soudce) navzájem vůbec. Tyto otázky přitom patří ke klíčovým otázkám rekonstrukce trestního procesu a nového zákona o státním zastupitelství. Proto třeba diplomovou práci, věnovanou problematice role státního zástupce v přípravném řízení, bezesporu považovat za aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika role státního zástupce v přípravném řízení trestním je přiměřeně náročná na zpracování pramenného materiálu, protože kromě úžeji orientovaných pramenů je začasť třeba vyjít z pečlivě excerpcí obecněji orientovaných zdrojů. Náročná je ovšem i na vlastní zpracování, a to nejen proto, že pro její zdárné zpracování jsou potřebné velmi dobré znalosti celého trestního procesu (institutů, stadií), ale i předpisů o státním zastupitelství. Metoda deskripce a kritické analýzy, které byly v práci použity, odpovídají předmětu práce a vvytčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomantka se nejprve věnuje historickému vývoji institutu veřejné žaloby na našem území. Na to navazuje kapitola věnovaná systémům veřejné žaloby, místa státního zastupitelství v systému orgánů veřejné moci, soustavě státního zastupitelství a jeho působnosti a zejména činnosti. Další část práce obecně charakterizuje pojem, funkce a základní instituty přípravného řízení trestního, a to zcela funkčně v rozsahu potřebném pro hlubší rozbor, obsažený v následující kapitole. Ta je meritorně věnovaná roli státního zastupitelství v přípravném řízení. Systematika členění práce je proto zcela logická, přehledná a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako velmi zdařilou. V historické partii jsou výstižně charakterizovány základní mezníky v institucionálním zakotvení orgánů veřejné žaloby a vývojové tendence právní úpravy těchto orgánů. Důvodná je v této souvislosti kritika současného zařazení státního zastupitelství v Ústavě mezi orgány moci výkonné. Systémy veřejné žaloby (systém prokuratury a systém státního zastupitelství) jsou popsány výstižně. Velmi pěkná je partie zabývající se postavením státního zastupitelství dle judikatury Nejvyššího soudu a nálezů Ústavního soudu. Přehledný je pohled na soustavu a působnost státního zastupitelství. Výhrady stran odlišnosti administrativních krajů (vyšších územních celků) a „justičních“ krajů nejsou rozhodně nedůvodné, včetně poukázání na praktické problémy, které s tím jsou spojeny. Kladně třeba hodnotit zpracování pojmu a institutu (vnitřního i vnějšího) dohledu. Diplomantka se záslužně nevyhýbá ani hodnocení povahy a významu pokynů obecné povahy. Kapitola čtvrtá se zdánlivě může jevit jako poněkud popisná; je však třeba si uvědomit, že diplomantka tuto kapitolu pojala nikoliv jako meritorní partii své práce, ale jako nezbytný obecný úvod do klíčové kapitoly páté. Z tohoto hlediska zde jsou obecné výklady naprosto funkční a lze je proto plně aprobovat. Klíčovou kapitolou je kapitola pátá. Správně je vymezena role státního zástupce v přípravném řízení. Souhlasit třeba s názorem, že výčet oprávnění státního zástupce v ustanovení § 157 odst. 2 a § 175 odst. 2 tr. řádu rozhodně není taxativní, avšak tento mylný dojem mohou tato ustanovení vyvolávat. Rozhodně třeba souhlasit s názorem diplomantky, že v zákoně uvedený výčet operativně pátracích prostředků nelze analogicky rozšiřovat, jakkoliv analogie v trestním procesu je zásadně přípustná, a to proto, že by se tak nepřipustně rozšiřovaly zásady do práv a svobod osob. Zcela správný je i názor diplomantky, že potřebná míra pravděpodobnosti závěru, že určitá osoba spáchala trestný čin, je nepřímou úměrná fázi trestního řízení, ve které je tato otázka posuzována (usnesení o zahájení trestního stíhání, obžaloba, rozsudek). V této souvislosti je rovněž zcela důvodný názor diplomantky na význam usnesení podle § 160 odst. 1 tr. řádu pro další průběh trestního řízení, neboť jím je vlastně vymezen skutek, který je předmětem daného řízení. Zdařile jsou

charakterizovány prostředky výkonu dozoru, které státní zastupitelství má nad činností policejních orgánů. Konečně třeba bezvýhradně souhlasit se závěrem diplomantky, podle kterého beztrestnost plynoucí s uplatnění zásady subsidiarity trestní represe musí mít přednost před procesním řešením v podobě uplatnění zásady oportunity. V závěru své práce pak diplomantka pléduje pro změnu ústavního zařazení státního zastupitelství v systému státních orgánů, a dále pro legislativní upřesnění dozorcích oprávnění státního zastupitelství vůči orgánům policejním. Přesvědčivě jsou uvedeny důvody, pro které není vhodné, aby státní zástupce prováděl celé vyšetřování, ač mu to trestní řád umožňuje. Přílehlavé je rovněž upozornění na praktické obtíže při podávání návrhu obviněného na postup podle § 307 odst. 2 TR, co do navrhované délky zdržení se činnosti a výše peněžité částky, resp. upozornění na nebezpečí podezření z „kabinetní justice“ v případě sjednávání dohody o vině a trestu. Řešení, která diplomantka předkládá, jsou smysluplná a akceptovatelná.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako mimořádně kvalitní. Diplomantka prokázala výbornou orientaci ve zkoumané problematice a do náležité hloubky se seznámila nejen s právní úpravou, ale též ve velkém rozsahu s dosavadní odbornou literaturou, internetovými zdroji a se soudní judikaturou a nálezy Ústavního soudu. S prameny pracuje zcela tvůrčím způsobem, samostatně a efektivně. Práce je zpracována s mimořádnou pečlivostí a svědomitostí. Vnější úprava práce je velice pěkná, jazykové zpracování práce a vyjadřování mají vysokou úroveň. V neposlední řadě třeba vyzdvihnout a ocenit, že zcela přerozený deficit vlastních osobních zkušeností z aplikační praxe diplomantka velmi zdařile eliminovala osobními konzultacemi se zkušenými a vysoce kvalifikovanými státními zástupci, jmenovitě především s JUDr. Leo Foltýnem Ph.D..

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce nesporně splňuje požadavky na ni kladené a je zcela způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn výborně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Kritická analýza současné právní úpravy a aplikační praxe prokazují samostatný a tvůrčí přístup.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu, počínaje charakteristikou místa státního zastupitelství v systému orgánů moci veřejné, přes výklad základních pojmů a institutů až po rozbor role státního zástupce v přípravném řízení trestním.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné a tvůrčí využití poznatků z literárních a dalších pramenů. S ohledem na povahu tématu je zastoupení prací zahraničních autorů logicky jen okrajové. Veškeré zdroje, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky zcela odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování mají velmi pěknou úroveň.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Jak interpretovat a aplikovat ustanovení § 26 odst. 1 tr. řádu v případě, kdy návrh na provedení úkonu v přípravném řízení (např. na rozhodnutí o vzetí obviněného do vazby) podává státní zástupce státního zastupitelství s postavením krajského státního zastupitelství (např. státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze).

V Praze dne 28.8.2023

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
vedoucí diplomové práce